

RTU studiju kurss "Mūsdienu literatūras kritikas skolas: postkoloniālisms"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0193
Nosaukums	Mūsdienu literatūras kritikas skolas: postkoloniālisms
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Benedikts Kalnačs - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Kursā pievērsta uzmanība nozīmīgākajiem postkoloniālo studiju pētījumiem, kuros akcentēta literatūras un sabiedrības saistība, risināti mākslas un varas attiecību jautājumi, kultūras loma noteiktas ideoloģijas realizācijā, kā arī pret šādu ideoloģisku ietekmi vērsta protesta procesi.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt pārskatu par postkoloniālo studiju disciplīnas galvenajiem problēmjautājumiem, jēdzienu un izpētes objektu, periodizāciju, nozīmīgākajiem teorētiskiem. Studiju kursa uzdevumos ietilpst nozīmīgāko pētījumu un to metodoloģiju apguve, kā arī studentu patstāvīgas analīzes prasmju veicināšana.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Patstāvīgā darba uzdevumos ietilpst iepazīšanās ar postkoloniālo studiju nozīmīgākajiem teorētiskajiem tekstiem, kas tiek analizēti un aplūkoti semināros.
Literatūra	<p>Obligātā/Obligatory:</p> <ol style="list-style-type: none"> Annus, Epp, Soviet Postcolonial Studies: A View from the Western Borderlands, London, Routledge, 2018, pp. 1–29. Hall, Stuart, 'The West and the Rest', Hall, Stuart (ed.), Formations of Modernity, Cambridge, Polity Press, 1992, pp. 275–318. Ijabs, Ivars, 'Another Baltic Postcolonialism: Young Latvians, Baltic Germans, and the emergence of Latvian National Movement', Nationalities Papers, 2014, vol. 42, issue 1, pp. 88–107. Kalmar, Ivan, 'Race, racialisation, and the East of the European Union: an introduction', Journal of Ethnic and Migration Studies, 2023, volume 49, issue 6, pp. 1465–1480. Laanes, Eneken, 'Introduction: entangled cultures in the Baltic region', Journal of Baltic Studies, 2020, vol 51, issue 3, pp. 301–313. Moore, David Chioni, 'Is the Post- in Postcolonial the Post- in Post-Soviet?', PMLA, 2001, vol. 116, issue 1, pp. 111–128. Said, Edward W., Orientalism, London, Penguin, 2003, pp. 49–73. <p>Papildu/Additional:</p> <ol style="list-style-type: none"> Albrecht, Monika (ed.), Postcolonialism Cross-Examined: Multidirectional perspectives on imperial and colonial pasts and the neocolonial present, London, Routledge, 2020. Annus, Epp (ed.), Coloniality, Nationality, Modernity: A postcolonial view on Baltic cultures under Soviet rule, London, Routledge, 2018. Ārente, Hanna. Totalitārisma izcelsme. Rīga: Elpa, 2000. Daija, Pauls. Latviešu un vācbaltiešu vēsturisko attiecību reprezentācijas 19. gadsimta otrās puses literatūrā. Letonica, Nr. 28, 2014, 47.–78. lpp. Daija, Pauls. Nedzirdamie pakļautie. Spivaka un postkoloniālisms. Grām.: Gajatri Čakravorti-Spivaka. Vai pakļautie spēj runāt? Rīga: Mansards; LU LFMI, 2014, 97.–103. lpp. Feller, Jan, Robert Pyrah and Marius Turda (eds.), Identities In-Between in East-Central Europe, London, Routledge, 2020. Huggan, Graham (ed), The Oxford Handbook of Postcolonial Studies, Oxford University Press, 2013. Kalnačs, Benedikts. Postkoloniālisms. Grām.: Ieva E. Kalniņa, Kārlis Vērdiņš (sast.). Mūsdienu literatūras teorijas. Rīga: LU LFMI, 2013, 413.–445. lpp. Milošs, Česlavs. Sagūstītais prāts. Rīga: Zvaigzne ABC, 1998, 164.–182. lpp. Mīntaurs, Mārtiņš. Nacionālisms, koloniālisms, postkoloniālisms: par dažiem padomju politikas mantojuma aspektiem Latvijā. Grām.: Pauls Daija, Deniss Hanovs, Ilze Jansone (sast.) Nācijas hronikas. Latvija 2014 debates. Rīga: Avens un partneri, 2014, 127.–146. lpp. Pucherová, Dobrota, Róbert Gáfrík (eds.), Postcolonial Europe? Essays on Post-Communist Literatures and Cultures, Leiden, Brill/Rodopi, 2015. Said, Edward W., Culture and Imperialism, New York, Vintage Books, 1994. <p>Citi informācijas avoti/Other sources of information:</p> <ol style="list-style-type: none"> https://www.kinoraksti.lv/sarunas/intervija/epa-annusa-dekolonizacija-un-pasapzina-1006 https://lulfmi.lv/files/letonica/Letonica2021_43.pdf
Nepieciešamās priekšzināšanas	Vispārējās priekšzināšanas par kultūras attīstības periodizāciju un attiecībām ar sabiedrību.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Postkoloniālo studiju jēdziens un izpētes objekts. Disciplīnas vēstures periodizācija. Nozīmīgākie termini. Koloniālais diskurss un tā veidotā pasaules aina. Edvards Saīds un orientālisms.	4	6	0	0

2. Antikoloniālais diskurss, teorija un prakse. Starpdisciplinārie aspekti. Postkoloniālās un kultūras studijas. Stjuarts Hols. Kolonizācijas psiholoģiskie aspekti. Alberts Memmi. Hibriditāte. Homi Baba. Dekolonizācija un dekolonialitāte. Postkoloniālās un atmiņas studijas.	4	6	0	0
3. Centrālaustumeiropa kā postkoloniālās kritikas problēmu telpa. Baltijas postkoloniālisms, tā pētniecība un nozīmīgākie problēmaspekti. Savītās vēstures.	4	8	0	0
4. Viljams Šekspīrs. "Vētra" (1611). Edvards Saīds. "Orientālisms" (1978), apakšnodaļa "Iztēlotā ģeogrāfija un tās reprezentācija".	4	8	0	0
5. Stjuarts Hols. „Rietumi un citi” (1992, grām. “Modernitātes veidošanās”).	2	8	0	0
6. Deivids Čaioni Mūrs. “Vai ‘post’ vārdā ‘postkoloniāls’ ir arī ‘post’ vārdā ‘postpadomju’?” (2001)	2	8	0	0
7. Epa Annusa. “Padomju postkoloniālās studijas” (2018). Ievads. Enekena Lānes. “Savītās vēstures” (2020). Ievads.	2	8	0	0
8. Potskoloniālisma teorijas praktiskā pielietojuma iespējas: individuālā pieredze.	2	8	0	0
Kopā:	24	60	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Pārzina postkoloniālo studiju attīstības procesus, pamatnostādnes, autorus un darbus. 2. Spēj kontekstualizēt svarīgākos postkoloniālo studiju pētījumus konkrētās sabiedrības un laikmeta, kā arī atšķirīgu periodu nozīmīgāko estētisko meklējumu ietvarā. 3. Ir detalizēti iepazinuši un prot izvērtēt nozīmīgākos pētījumus un to metodoloģiju.	1. Teorētiskās literatūras apguve un aktīva līdzdalība teorētiskajos semināros: viena semināra prezentācija un semināra vadīšana (grupas darbs). 2. Kultūras pieredzes analīze ar postkoloniālās kritikas metodoloģiju: esejas uzrakstīšana; semināra diskusijas.
PRASMES: 4. Prot izmantot postkoloniālo studiju metodoloģiju kultūras un literatūras procesu analīzē. 5. Spēj detalizēti analizēt un novērtēt pētniecisku darbu veidošanas pamatprincipus. 6. Apguvuši prasmi prezentēt pētnieciskā darba rezultātus, aizstāvēt un pamatot savas atziņas.	1. Teorētiskās literatūras apguve un aktīva līdzdalība teorētiskajos semināros: viena semināra prezentācija un semināra vadīšana (grupas darbs). 2. Kultūras pieredzes analīze ar postkoloniālās kritikas metodoloģiju: esejas uzrakstīšana; semināra diskusijas.
KOMPETENCE: 7. Spēj aktīvi iekļauties diskusijās un grupu darbā, analizējot postkoloniālo studiju pētījumus. 8. Prot patstāvīgi padziļināt kompetenci, apzinot aktuālās metodoloģiskās tendences un to saistību ar kultūras un literatūras procesiem. 9. Izprot postkoloniālo studiju nozīmīgumu 20. un 21. gs. pētniecisko skolu kontekstā.	1. Teorētiskās literatūras apguve un aktīva līdzdalība teorētiskajos semināros: viena semināra prezentācija un semināra vadīšana (grupas darbs). 2. Kultūras pieredzes analīze ar postkoloniālās kritikas metodoloģiju: esejas uzrakstīšana; semināra diskusijas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Atzīme tiek aprēķināta kā vidējā svērtā atzīme par: regulāru nodarbību apmeklējumu, aktīvu darbu semināros un patstāvīgas prezentācijas sagatavošanu: pozitīvs vērtējums par semināra jautājumu apguvi	35
Eksāmens. Patstāvīgo darbu izpilde un diskusijas	65
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	12.0	12.0	0.0		*	